

Diskusia k uverejneným prácam

Ad Súčasná psychoterapeutická scéna v SR (výsledky ankety členov SPS),

autori A. Heretik, st., A. Heretik, ml., Psychiatria (11, 2004, č. 1, s. 32–37)

O. Švančarová

V uvedenom článku publikovali autori výsledky dotazníkovej ankety, ktorú dostali všetci členovia Slovenskej psychoterapeutickej spoločnosti v SR. Keďže návratnosť dotazníkov bola približne 18 % a z pracoviska, na ktorom pôsobím, vyplnilo a vrátilo dotazník len 5 členov, rozhodla som sa urobiť prieskum o situácii v meste Trenčín. Na úseku psychiatrie v Trenčíne pracuje 34 vysokoškolákov, z toho 28 sú členmi SPS (do úseku psychiatrie počítam posteľové oddelenie NsP, jeho príjmovú a konziliárnu ambulanciu, štátnu ambulanciu pre drogovú a alkoholovú závislosť, 4 psychiatrické neštátne ambulancie pre dospelých, 1 pedopsychiatrickú neštátnu ambulanciu, 3 psychologické neštátne ambulancie, denný psychiatrický stacionár a väzenské psychiatrické oddelenie).

Z celkového počtu 28 pracovníkov (zaradení sú už iba členovia SPS) je 78,6 % žien a 21,4 % mužov. Vzhľadom na pregraduálne vzdelanie sú psychiatri 64,3 %, psychológovia 25 % a iní VŠ (sociológ a sociálni pracovníci) 10,3 %.

Z hľadiska rokov praxe sa podobne ako v pôvodnej štúdii ukazujú dva vrcholy – rozpätie 5–10 rokov a okolo 25 rokov praxe.

Z prehľadu vyplýva, že 75 % pracovníkov je zamestnaných v štátnom zdravotníctve, 25 % v súkromnej praxi (18 % v psychiatrických a 7 % v psychologických ambulanciách) a v týchto inštitúciách uskutočňujú aj vlastný výkon psychoterapie.

Absolvovanie dlhodobého výcviku uviedlo 54 % respondentov, 18 % absolvovalo dva i tri dlhodobé výcviky (pracovníci evidovaní v SPS ako školitelia), 32 % pracovníkov má dlhodobé výcviky začaté, niektorí sú už tesne pred ukončením (údaj korešponduje s dĺžkou praxe). Takže 86 % sa vyškolilo, alebo sa školí v dlhodobom výcviku. Podľa orientácie výcviku najviac – asi 39 % absolvovalo výcvik v dynamickej psychoterapii, 10,7 % uvádza procesorientovanú psychoterapiu, ďalších 10,7 % KIP, 7 % KBT, 7 % Gestaltterapiu a približne 4 % skupinovú supervíziu formou Balintovských skupín.

Medzi krátkodobými výcvikmi na prvom mieste je autogénny tréning, ktorý absolvovalo 100 % pracovníkov, ďalej nasledujú Jacobsonova relaxácia 89 %, hypnóza 82 %, KBT 57 %, EMDR 57 %, psychoterapia zameraná na závislosti 11 % a v menšom percentuálnom zastúpení sa vyskytujú ešte výcviky supervízne, v systemickej/rodinnej psychoterapii,

koncentratívnej – pohybovej terapii, psychogymnastike, v psychoterapii sexuálnych porúch a POP.

Z hľadiska teoretickej orientácie v psychoterapii sa 82 % hlási k dynamickej psychoterapii, 32 % ku KBT, 14 % k suggestívnej terapii, 11 % ku KIP a menej ku Gestaltterapii a Rogersovej psychoterapii, u starších kolegov bola aj pomerne častá kombinácia dynamickej a kognitívno-behaviorálnej psychoterapie, čo sa tiež dá pripísať skutočnosti, že všetci najskôr absolvovali výcvik v dynamickej psychoterapii (v prevažnej miere SUR).

Za najhlavnejšie funkcie SPS pokladajú respondenti organizovanie odborných podujatí v 93 %, informovanie členov v 86 %, prípravu legislatívy v 79 %, akreditáciu výcvikov a výcvikových programov v 50 %. Všetci sa zhodli na tom, že výbor SPS sa má legislatívne snažiť o prijatie Zákona o psychoterapeutickej činnosti a Komore psychoterapeutov, ako aj o presadenie psychoterapie ako akreditovanej/certifikovanej činnosti.

Záverom

V našom prehľade sme sa snažili zmapovať „psychoterapeutickú scénu“ na úseku psychiatrie v Trenčíne a porovnať ju s celoslovenskou scénou, ako o nej referovali Heretik, st., a Heretik, ml., vo svojej prehľadovej práci. Uvedomujeme si, že keďže návratnosť dotazníkov v pôvodnej práci bola 18 % a my sme získali údaje od všetkých pracovníkov na úseku psychiatrie, porovnávanie výsledkov je veľmi problematické. Dá sa napr. predpokladať, že v pôvodnom prieskume mohla byť vyššia návratnosť od ľudí, ktorí majú psychoterapeutické vzdelanie a výsledky mohli vyznieť „optimistickejšie“, ako je realita. Berúc do úvahy túto skutočnosť môžeme teda konštatovať, že naše výsledky sa v mnohom zhodujú s výsledkami z pôvodnej práce, rozdiely sme zaznamenali iba v nasledovných ukazovateľoch: vyšší počet psychiatrov v porovnaní s psychológmi (možno na pôvodnú anketu reagovalo viac psychológov), v zamestnaneckom statuse – viac v štátnom zdravotníctve, v absolvovaní dlhodobých výcvikov – menej našich pracovníkov (ak však vezmeme do úvahy vekové zloženie a percento tých, ktorí sú v tomto čase vo výcviku, rozdiel sa stráca) a podstatne vyššie percento pracovníkov v Trenčíne uvádza absolvovanie krátkodobých výcvikov, hlavne v hypnóze, relaxačných metódach, KBT a EMDR.

Zaujímalo by nás, aké by boli výsledky porovnania úseku psychiatrie s inými slovenskými mestami, tento cieľ sme si však v našom prieskume nevytýčili.

Psychiatrické oddelenie NsP, Trenčín

Adresa: PhDr. O. Švančarová, Psychiatrické oddelenie NsP, 911 71 Trenčín, Slovensko